

זאכרה מרئية

זיכרון חזותי

فؤاد إغبارية
פואד אגבאריה

גלריה

مسالة العرض للفنون أم الفحم
הגלריה לאמנות אום אל-פחם
Umm el-Fahem Art Gallery
جمعية الصيار عموتات ألسكار (عير)

فؤاد إغباريَّة
פואד אגבאריה

ذاكرة مرئية
זיכרון חזותי

جمعية الصبار
صالة العرض للفنون أم الفحم
مدير الصالة: سعيد أبو شقرة

فؤاد أغبارية
ذاكرة مرثية

المعرض:

أمين المعرض: عبد عابدي
إنتاج وتنسيق: عيريت كرمون بوبر
تأطير: سعيد صيداوي، عارة
تعليق: احمد محمد محاجنة

الكتالوج:

كتابة وتحريـر: عبد عابدي
تصميم: توفيق غزال، أورينتاتسيا، القدس
تصوير الأعمال: يجتال فردو
تحريـر لغوي بالعبرية: رونيت روزنتال
تحريـر لغوي بالانجليزية: يتسحاق كوميـم
ترجمة للعبرية: يثير هداري
تحريـر للعربية: طارق أبو رجب
ترجمة للإنجليزية: تمارا تميمي
تنقيح بـ ٣ لغات: ميخائيل كوميـم

القياسات بالسنتيمترات عرض X إرتفاع

بدعم من وزارة الثقافة والرياضة ومفاعل هيبايس

© 2012. الحقوق محفوظة للفنان، لجمعية الصبار
ولصالة العرض للفنون أم الفحم

עמותת אלסבאר

הגלריה לאמנות אום אל פחם
מנהל הגלריה: סעיד אבו שקרה

פואד אנבאריה
זיכרון חזותי

תערוכה

אוצר: עבד עאבדי
הפקה ותיאום: עירית כרמון בוכר
מסגור: סעיד סידאוי, עארה
תלייה: אחמד מוחמד מחאנינה

קטלוג

כתיבה: עבד עאבדי
צילום עבודות: יגאל פרדו
עיצוב: תופיק גזאל, אורינטציה, ירושלים
עריכת לשון בעברית: רונית רוזנטל
עריכת לשון באנגלית: יצחק קומם
תרגום לעברית: יאיר הדרי
תרגום ועריכה בערבית: טארק אבו רגיב
תרגום לאנגלית: תמרה תמימי
הגהה ב-3 שפות: מיכאל קומם

המידות נתונות בסנטימטרים, רוחב X גובה

בתמיכת משרד התרבות והספורט, מפעל הפיס

© 2012, כל הזכויות שמורות לאמן, לעמותת אלסבאר
ולגלריה לאמנות אום אל פחם

للمكان وجهان

عبد عابدي

مصمص كمثل

عند مشاهدة الأعمال المرسومة على القماش والمتناثرة في فضاء المكان -المرسم- تشدُّ النَّاطِرُ الملتقِّيَ موضوعات تناولها إغباريَّةً من وحي قريته مصمص التي ولد فيها ومنها استلهم عالم طفولته بين جدران الصِّبَّار، والبيت القديم، وعبق الزَّعتر وحقول الكرسنة، وشخوص الجدِّ والجدة، وقطعان الأبقار والأغنام في مواسم الحصاد، وحقول أشجار الزَّيتون (فؤاد إغباريَّة، السَّيرة الذاتية). تلك المواضيع وغيرها من الاجتهادات الجادة في إعادة قولبة الزَّخرفة، وتمارين بالفحم والرَّصاص، وطباعات ليتوغرافية هي من الفترات الدِّراسيَّة في كليَّة الفنون الجميلة بتسائلثيل التي التحق بها في عام ٢٠٠٠ ودرس فيها حتى ٢٠٠٤. إنَّنا ندرك خلال استعراض الأعمال، المستوحى أكثرها من أجواء الرِّيف، ذلك العشق الذي يربط فنَّاننا مع بيئته التي توحى أنَّا أمام مشاهد نشتمُّ منها روائح المكان الذي تنبعث منه رائحة الزَّعتر والكمون والتوابل التي لم تفارق ذلك الوادي منذ الأزل. إنَّ استحضار المكان في أعمال فؤاد قد دفعني إلى استحضار زمن الحكم العسكري في الخمسينات والستينيات من القرن الماضي حين فُرِضَ نظام التَّصاريح وتضييق سُبُل التَّطوُّر والتَّقدُّم في قرى وادي عارة، والمناطق العربيَّة الأخرى في البلاد.

على التلَّة الشَّماليَّة الشَّرقيَّة المشرفة على المدخل الرِّئيسي المكتظَّ بحركة مرور وازدحام يشقُّ المباني التجاريَّة والسكنيَّة، يقبع الحيُّ السَّكنيُّ الجديد على جبل «قحاوش»، وحدات سكنيَّة جديدة بعضها في طور البناء والإنشاء. في هذا الحي الجديد يسكن منذ مدَّة غير طويلة الفنَّان فؤاد إغباريَّة وعائلته الصَّغيرة، في بيته الحديث وفي الطابق الأوَّل المرتفع عن الأرض، يطلُّ مرسمُه المتواضع الحجم مكتظًّا يعكس فوضى «الكتل» التي هي عبارة عن لوحات مورَّعة في فضاء «المرسم» كما أسَميَّه أنا، والمُحتَرَف كما يسمُّونه زملائنا في الأردنَّ. اللُّوحات المعروضة لا تترك لك المجال إلاَّ أن تكون مشدوهاً بصرياً ومتابعاً لما تحتويه اللُّوحات من مواضيع لمشاهد من الحيِّز غير البعيد كتلك الهضبة المشرفة على مداخل وادي عارة غرباً، وعلى قراها مثل: مصمص، وعين إبراهيم، ومشيرفة وسهل الرُّوحة، المرتبطة ارتباطاً عضويًّا بأَم الفحم، تلك المدينة التي نالت هذا اللُّقب في أواخر سبعينات القرن الماضي.

I. فترة الدِّراسة

وهي التي يحاول فيها الفنان الشاب أن يقوم بـ«التفكيك والتركيب من جديد» أو ما يسميه هو بـ«التوسيع والتنظيف» كما هي الحال في طفولته حينما كان يفكِّك القطار إلى قطع صغيرة كي يعيد بناءها من جديد: «أن أمسح الوجه القبيح من السَّناج وأن أبين التناقض بين القبح والجمال، بين الأسود الحالك والأبيض النَّاصع في عمليَّة جدليَّة، تلك هي إذا محاولة يصبو لها شاب يدخل الى عالم الأكاديمية العبريَّة التي أنشأها في القدس في مطلع القرن الماضي بوريس شاتس القادم من أواسط أوروبا، وفيها يحاول الفنَّان أيضًا طرح رموز ثقافة موروثه في لُجَّة مذاهب وذائقة قد تكون بعيدة عنه وعن تصوُّره لثنائيَّة القبح والجمال وطرح حُلُول لها.

يشير الناقد المصري محسن محمد عطية في كتابه الفنَّ وعالم الرَّمز إلى دراسة الناقد جليفوردي في موضوع علم النَّفس وغوامض ظاهرة الإبداع في الفنَّ، فيقول: «ذلك هو في القدرة على التَّحليل والتَّأليف، إنَّه يعني الميل إلى تفكيك مركِّبات قائمة بالفعل، وتحويلها إلى وحدات أبسط يمكن إعادة تنظيمها، يعني أيضًا التَّنظيم بطريقة جديدة للمحرِّكات المتاحة سواء في الواقع أو على مستوى التَّصوُّر الذَّهني في عُرف أصحاب نظريَّة «الجستالت Gestalt» الاستعراض الهيكلي - إنَّ من شأن هذا العمل تحقيق التَّوازن وتخفيف مقدار التَّوتُّر الذي يصاحب العمليَّة الإبداعيَّة».

جال في خاطري أثناء الحوار المرئيِّ والمسموع مع لوحاته ما نقله من أحاديث والده وجدِّه، والمسودَّات التي كتبها الفنَّان عن نفسه وعن قريته مصمص تذكَّار الذَّاكرة مع الشَّاعر الرَّاحل ابن مصمص خالد الذَّكر الشَّاعر راشد حسين الذي كان يتنقَّل هو أيضًا وفق نظام حكم التَّصاريح إلى مكان عمله في تل أبيب، حيث كان يعمل محرِّرًا في إحدى المجلات باللُّغة العربيَّة. كان ذلك مقهى «كاسيت» الذي كنَّا نسعد فيه بصحبة الرُّملاء محمود وسميح وسالم ويوسف حمدان وكتَّاب وشُعراء وفنَّانين يهود تقدِّمين كان لهم الدَّور الكبير في صقل ثقافتنا الوطنيَّة والإنسانيَّة.

كان ذلك قبل سفري إلى ألمانيا لدراسة الفنون في مدينة دريسدن، في تلك السَّنوات أزيل الحكم العسكري بالتدريج إلى أن ألغي تمامًا. إنَّ ما كتبه الشَّاعر الرَّاحل راشد حسين وما صوَّره فؤاد إغباريَّة ووليد أبو شقرة ومتقِّفون آخرون ما هو إلا إصرار إنساني على التَّحدِّي ومصارعة التَّجهيل في سبيل مستقبل أفضل لسكَّان وادي عارة والجليل والنَّقب واستمرار وجود الأقلِّيَّة العربيَّة في البلاد.

مراحل انتقاليَّة في السَّيرة الفنيَّة

استعراض الأعمال الفنيَّة المنتجة في فترة زمنيَّة تعدَّ قصيرة نوعًا ما إذ تمتدُّ بين الأعوام ٢٠٠٠- وحتى اليوم ٢٠١٢، يقودنا إلى التَّعرُّف على ثلاث مراحل أساسيَّة في مسيرة فؤاد الفنيَّة، هي:

II . فترة بناء الموقف واستعادة ما تبقى

يقول إغبارية في استعراض لأعماله ضمن اجتهادات كتابية: «في أعماله الأخيرة، هناك عودة إلى تحوُّل نمطيّ تعنتي باختيار خامات وموادِّ الرِّسم بطريقة واقعية نوعاً ما.. الأعمال الحديثة تتمحور حول المكان وأبعاده، محاولة منِّي لاسترجاع المكان وإدراجه في الحاضر القائم بإيحاءات ما زالت حيّة تمتحُّ من ذلك المكان»، وهو ما يتطابق مع محاولات وأفكار خجولة طرحت على مساحات بعض اللوحات، كموتيفات تتعلّق بطفولته في قرية مصمص ومنها دروب الصِّبَّار والجدران الآيلة للسُّقوط، والبيوت العتيقة، وقطعان الماشية تعاد صياغتها كلّها في بناء وتصميم جديد وهو ما ندعوه باللغة الألمانية «الجشالت Gestalt»، كلّ ذلك ضمن نهج مدرك لعملية التفكيك والتركيب بأسلوبٍ مميّز.

يخلص الناقد ناتان نوبلر في كتابه حوار الرؤية إلى مقولة مفادها: «الحقّ أنّ الفنَّان الذي يؤمن بأنّه يفتح حواراً أثناء سعيه في عمله نحو الكمال إنّما يحاور في الواقع نفسه، لكنّ هذا لا يغيّر من حقيقة أنّ الحوار يظهر فعلاً بين شريكين فعّالين. إنّ إنتاج العمل الفنّي هو عملية ديناميّة حيث يعمل الفنَّان، ومن ثمّ يستجيب لنتيجة عمله خلال تقدُّمه نحو الخطوة التّالية في تعاقب يؤدّي في نهاية المطاف إلى العمل المنجز».

إنّ البناء التكوينيّ تصحبه كذلك صياغة لونية استبعدت فيها منظومة الألوان الداكنة «لونيات التمبرا» المستعارة من صور القديسين في أيقونات القرن

الثالث عشر ليحلّ محلّها الأصفر الحارّ والمتفائل، والعودة إلى ملء الفراغ بكثافة النُقْط والمشحات اللونية لعملية بناء الكتل والفضاء المشترك، نجد في لوحات فؤاد هذه حضوراً لروح فان جوخ الثائرة التي تجسّمت في لوحاته في أرياف آرل الفرنسيّة، وحضوراً آخر للطلّائعيّين من الحقبة المتأخّرة للانطباعيّة، أولئك الذين رسّخوا إبداعاتهم تمهيداً لأجيال قادمة.

III . وجهان في المرأة

خلال مُتابعتي لمسيرة الفنَّان إغبارية التي تحتلّ مدّة زمنيّة مقدارها ١٢ عاماً تخلّلتها فترة زمنيّة غير مستغلّة يحاور فيها الفنَّان نفسه ويحاور فيها مجتمعاً يعيش فيه محاولاً التوفيق بين كونه مبدعاً (بدون راتب) وبين مجتمع يحمل أعباء عالمه في سعيه نحو لقمة العيش والحياة الكريمة. يقول فؤاد في تعليقه على سؤال وجهته له مجلة الصِّبَّار في مقابلة مع النّقابي الفنَّان داني سمحون: «لا يوجد في المجتمع العربي اليوم مؤسّسة بإمكانها أن تشغّلني كفنَّان أو تدعمني مادياً كي أتفرغ لعملِي، لذلك اضطررت لأن أدرس الفنون وأموّل تعليمي الجامعي. خلال السَّنوات الأربع التي قضيتها في القدس، درّستُ في حيّ الجواريش بالرملة، وفي قرية العيساويّة بالقدس الشّرقية وفي أبو غوش. لقد منحنتني كليّة بتصلُّيل اللّقب الجامعي، لكنني كنت مضطراً أن أكمل تعليمي للحصول على شهادة تعليم رسميّة، لكنّ ذلك لم يتوفّر لي لأسباب ماديّة». تلك الأقوال لم تخرج عن السِّياق الذي يطرحه الفنَّان ويطرّحه كادر فنّي من

وفيها حضور لوجه الفنّان «بورتريه» بحجم كبير على قماش وبألوان الأكرليك التي غطّيت لاحقاً بطبقات من الألوان الرّيتيَّة إلى جانب لوحة البورتريه، وهناك لوحات الصبّار وجدران البيوت القديمة يعاود الرّسام صياغتها هي الأخرى بمعالجات لونيَّة خارجة عن التألُّق التّقليدي السائد بما نعرفه بالمنجاة وهي نوستالجيا تدغدغ الخيال لكنّها لا تستصرخ الوجدان.

قد تكون المواضيع المطروحة كتشكيكية نوعيَّة في الواقع تعبيراً عن حالة مزاجيَّة متداخلة في صراعات معيشيَّة، لكنّها كلّها أداة في مواجهة تحديات من جهات مختلفة «في الأعمال الجديدة سوف أروي أبعاد المعاناة التي أعيشها، بما في ذلك البعد الجماعي، مع تحليل ذاتي قدر الإمكان، كي يكون عملي الفنّي وثيق الصّلة بمجتمعي وقضاياها» يقول الفنان فؤاد اغبارية.

جيل الشُّباب الذين على الرّغم ممّا قد تؤول إليه أوضاعه من حيث السّوء فتغدو أكثر يؤساً لم يتوقّف عن تناول مجالات الفنّ المرئي، وتجربة المسرح والسّينما، والإخراج، والعزف، والغناء، إنّ هذا الإصرار يدعو إلى التّفاؤل العنيد والجريء مقارنة بما سبقه من جيل كان همّه الأوّل البقاء وضمان لقمة عيشه كأقليَّة مهزومة تقبع تحت سياسة التّجهيل التي تمارسها السّلطة، كلّ هذه الممارسات لم تحلّ دون خلق مبدعين من نوعيَّة مميّزة.

عندما اقترحني الرّميل سعيد أبو شقرة مدير صالة العرض في أم الفحم أميناً لمعرض فؤاد جرت بيننا لقاءات تمهيدية استعرضت خلالها مجمل الأعمال المنجزة حتّى اليوم التي تبينّ الجهد الكبير المبذول، وتنوّع أساليب العرض والمواضيع التي تناولها الفنّان، وقد استرعت واحدة من أعمال الفنان انتباهي

שני פנים למקום

עבד עאבדי

על התל הצפון-מזרחי המשקיף על הכניסה הראשית לוואדי עארה ועל כלי הרכב המפלסים את דרכם בין מבני המסחר והמגורים ויוצרים פקק תנועה, נחבאת שכונת המגורים החדשה גבעת קחאוש, יחידות דיור חדשות שמקצתן בשלבי בנייה והקמה. בשכונה החדשה מתגוררים זה מכבר האמן פואד אגבאריה ומשפחתו בביתם המודרני. בקומה הראשונה, המוגבהת מן הקרקע, מצוי הסטודיו שלו לציור, הצנוע בממדיו, מלא עד אפס מקום ומשקף את מגוון הזרמים והסגנונות המגולם ביצירות הפזורות בחלל "הסטודיו לציור" כפי שאני מכנה אותו, או "הסדנה" כפי שהסטודיו מכונה בפי עמיתינו בירדן. היצירות המוצגות אינן מותירות למבקר בסטודיו בִּרְכָה אלא לעמוד ולהתבונן בהם במבט מרותק ולעקוב אחר הנושאים המופיעים בהן, דימויים ממחוזות לא־רחוקים, כמו הרמה המשקיפה מערבה על הכניסה לוואדי עארה ועל כפריו וביניהם: מוסמוס, עין אבראהים, מושירפה, וכן על מישור החוף הצפוני - הקשורים בקשר אורגני לעיר אום אל־פחם, שזכתה לכינוי זה בסוף שנות השבעים של המאה הקודמת.

מוסמוס כמשל

בעת ההתבוננות בדימויים המצוירים על הבד ופזורים בחלל הסטודיו, הנושאים שאגבאריה עוסק בהם לוכדים את עינו של המתבונן: רשמי הכפר מוסמוס, שבו גדל וממנו שאב את ההשראה של עולם ילדותו בין גדרות הצבר, הבית הישן, ניחוחות הזעתר, שדות הבקיה, זיכרונות חטופים מסבו וסבתו, עדרי הבקר והצאן בעונת הקציר וכרמי הזיתים (פואד אגבאריה, "אוטוביוגרפיה"). נושאים אלו ואחרים מופיעים בניסיונותיו המעמיקים של אגבאריה להחיות את אמנות תבניות העיטורים בתרגילים בפחם ובגרפיט ובהדפסי ליתוגרפיה, שנוצרו בתקופת לימודיו באקדמיה לאמנות "בצלאל" בין השנים 2000-2004.

במהלך הצגת היצירות, שרובן נוטלות את השראתן מן ההווי הכפרי, אנו מתוודעים לאהבה שקושרת את אגבאריה לסביבתו מעוררת ההשראה. אנו עומדים מול מראות שכמעט אפשר להריח בהם את ניחוחות המקום, המפיץ ריח זעתר, כמון ותבלינים, שלא נפקדו מן הוואדי מקדמת דנא. השהות במקום במחיצת יצירותיו של אגבאריה הביאני להיזכר בתקופת המשטר הצבאי בשנות החמישים והשישים של המאה שעברה, שעה שנכפה משטר ההיתרים והוצרו צעדי הפיתוח והקדמה בכפרי ואדי עארה ובאזורים הערביים האחרים בארץ.

במהלך הדיאלוג החזותי והקולי עם היצירות, התרוצצו במוחי האנקדוטות שציטט אגבאריה מפי אביו וסבו והטיטות שכתב על עצמו ועל כפרו מוסמוס, ועלו בי זיכרונות מן השנים שלפני נסיעתי לעיר דרזדן בגרמניה כדי ללמוד אמנות, ובהם המפגשים עם ראשד חוסיין, המשורר המנוח

וסגנונות הרחוקים ממנו, ולתאר את השניות של הכיעור והיופי והפתרונות שהוא מציע לשניות זו.

בספרו "האמנות ועולם הסמלים", המבקר המצרי מוחסן מוחמד עטיה מפנה למחקרו של המבקר גילפורד בתחום הפסיכולוגיה ותופעת היצירתיות באמנות. לטענת גילפורד:

"הדבר טמון ביכולת לנתח ולחבר, כלומר, בנטייה לפרק את הגורמים הקיימים בפועל ולהפכם ליחידות פשוטות יותר שאפשר לארגן מחדש. הכוונה גם לארגון מחדש של המניעים הזמינים, בין במציאות ובין ברמת הדמיון הקוגניטיבי, שבקרב בעלי תאוריית הגשטלט מקובל לכנותו 'סקירה מבנית' - לשם הפעולה הזאת יש להשיג איזון ולהפחית את מידת המתח הנלווה למעשה היצירה".

II. תקופת גיבוש העמדה ושחזור מה שנשאר

בתערוכה מיצירותיו, אגב התנסות בכתיבה, אגבאריה כותב: "בעבודותי האחרונות ישנה חזרה במידת מה לשינוי סגנוני שעניינה בחירת חומרי הגלם של הצייר באופן ראיסטי. העבודות החדשות נעות סביב ציר המקום וממדיו, ניסיון שלי לשחזור המקום ולהנכיח אותו בהווה באמצעות מקורות השראה שעדיין קיימים ולקוחים מן המקום הזה".

הדבר חופף לניסיונות לבטא נושאים ורעיונות מהוססים הקשורים למוטיבים מילדותו בכפר מוסמוס, המשתקפים בכמה מן היצירות, ובהם שבילי הצבר והגדרות המטות לנפול, הבתים העתיקים ועדרי המקנה, המוצבים פעם אחר פעם בקומפוזיציה חדשה. למעשה, ניסיונות אלו הם מה שאנו מכנים בשפה הגרמנית "גשטלט", במסגרת שיטה מושכלת לביצוע הפירוק והרכבה בסגנון ייחודי.

בספרו "דיאלוג חזותי" המבקר ניית'ן נובלר נעזר בטענה שעניינה: "האמת היא שאמן המאמין שהוא פותח דיאלוג כאשר הוא חותר לשלמות בעבודתו, מנהל למעשה, דיאלוג עם עצמו, ואולם אין הדבר מוריד מן העובדה

הבלתי נשכח בן מוסמוס, שכמוני, היה נוסע גם הוא במסגרת מגבלות משטר ההיתרים למקום עבודתו בתל אביב, שם עבד בתור עורך באחד מכתבי העת בשפה הערבית. קפה "כסית" היה המקום שבו נהגנו לבלות בחברת עמיתינו מחמוד, סמית, סאלם ויוסף חמדאן ובחברת סופרים, משוררים ואמנים יהודים פרוגרסיבים, שמילאו תפקיד חשוב בליטוש תרבותנו הלאומית וההומניסטית. באותן השנים הוסר המשטר הצבאי בהדרגה עד אשר בוטל כליל. הדברים שכתב המשורר המנוח ראשד חוסיין, כמו יצירותיהם של פואד אגבאריה, וליד אבו שקרה ואנשי תרבות אחרים, אינם אלא התעקשות אנושית לקרוא תיגר ולהיאבק בעידוד הנבערות למען עתיד טוב יותר לתושבי ואדי עארה, הגליל והנגב והמשך קיומו של המיעוט הערבי בארץ.

שלבי ביניים בקריירה האמנותית

בהצגת יצירות האמנות שנוצרו בתקופה הנחשבת קצרה יחסית, בין השנים 2000 ל-2012, אפשר להבחין בשלושה שלבים עיקריים בדרכו האמנותית של אגבאריה:

I. תקופת הלימודים

במהלך תקופת הלימודים האמן הצעיר מנסה לעסוק ב"פירוק והרכבה מחדש" או כפי שהוא מכנה זאת, "ללכלך ולנקות", כפי שבילדותו נהג לפרק רכבת צעצוע לחלקים קטנים כדי לשוב ולהרכיבה מחדש: למחות את הפיח מן הפנים המכוערות ולחשוף בפעולה דיאלקטית את הסתירה בין הכיעור ליופי, בין השחור משחור ללבן הזך. זה אפוא הניסיון שאליו נדרש האמן הצעיר, שנכנס אל עולם האקדמיה העברית לאמנות שהקים בירושלים בראשית המאה שעברה בוריס שץ, שהגיע לירושלים מלב אירופה. באותה האקדמיה מנסה האמן להציב את סמליה של התרבות שירש בתוך בליל של אסכולות

שהדיאלוג אכן מתנהל בין שני שותפים פעילים. יצירת האמנות היא פעולה דינמית שהאמן עוסק בה, וממנה הוא נענה לתוצאות עבודתו במהלך התקדמותו אל עבר הצעד הבא ברצף, שבסופו של דבר מוביל להשלמת היצירה".

לקומפוזיציה הצורנית נלווית גם קומפוזיציה צבעונית, שבה חלה התרחקות מן הגוונים הכהים של צבעי טמפרה, המושאלים מתמונות הקדושים באיקונות מן המאה ה־13, על מנת לפנות את מקומם לטובת צהוב חם ואופטימי, וחזרה למילוי החללים בצפיפות בנקודות ובמשיחות צבע לצורך בניית הגושים והחלל המשותף. ביצירות האלה של אגבאריה אנו חשים בנוכחות רוחו המהפכנית של ואן גוך, המתגלמת ביצירותיו שנוצרו באזור הכפרי של ארל שבצרפת וכן בנוכחותם של אמנים בולטים אחרים בתקופה המאוחרת של האימפרסיוניזם, שהטמיעו את חידושיהם כהכנה לדורות הבאים.

III. שני פנים במראה

במעקב אחר הקריירה של אגבאריה, המתפרשת על תקופה בת 12 שנים, ניכרת תקופה של זמן לא־מונצל, שבמהלכה האמן מנהל דיאלוג עם עצמו ועם החברה שהוא חי בה, בניסיון ליישב בין היותו יוצר (בלא שכר) לבין חברה הנושאת על גבה את משא העולם במאבקה לפת לחם ולחיים בכבוד. בתשובה לשאלה שהציג לו האמן דני שמחון בריאיון לכתב העת "הצבר", אמר אגבאריה:

"כיום אין בחברה הערבית שום מוסד שיכול להעסיק אותי בתור אמן או לתמוך בי חומרית כדי שאתפנה לעבודתי, לכן נדרשתי ללמוד אמנות ולממן את לימודי האקדמיים. במהלך ארבע השנים שביליתי בירושלים, לימדתי בשכונת אלג'ואריש ברמלה, בכפר אל־עיסאווייה במזרח ירושלים ובאבו גוש. האקדמיה "בצלאל" העניקה לי תואר אקדמי, ואילו אני נאלצתי להמשיך ללמוד על מנת להשיג תעודת הוראה רשמית, אך הדבר לא התאפשר לי מסיבות כלכליות".

הדברים האלה אינם חורגים מן המסגרת שהאמן והחוג האמנותי של דור הצעירים מתווים. אף שמצבם הידרדר לכדי מצוקה של ממש, לא חדלו בני דור זה לעסוק בתחומי האמנות החזותית ולהתנסות בתאטרון, בקולנוע, בבימוי, בנגינה ובשירה. הנחישות הזאת מחייבת את הדור הזה לאופטימיות עיקשת ומלאת תעוזה, שמעמתת אותו עם הדור שקדם לו, שבראש מעייניו עמדו הישרדותו והבטחת פת לחמו, בהיותו מיעוט מובס שמתקיים בקושי תחת מדיניות הזלזול של השלטון. ואולם כל מעללי השלטון לא מנעו את הופעתם של יוצרים איכותיים.

כאשר הטיל עליי עמיתי סעיד אבו שקרה, מנהל הגלריה באום אל־פחם, לאצור את התערוכה של פואד אגבאריה, נפגשנו לפגישות הכנה שבהן הוצגו בפני כל היצירות שהושלמו עד היום, המעידות על המאמץ האדיר שהושקע בהן, על מגוון דרכי הביטוי ומגוון הנושאים שאגבאריה עוסק בהם. באחת היצירות שלכדה את תשומת לבי מצוירים פני האמן - פורטרט בקנה מידה גדול על בד בצבעי אקריליק, שלאחר מכן כוסה בשכבות צבעי שמן לצד יצירת הפורטרט. כמו כן ראויות לציון יצירות הצבר וגדרות הבתים הישנים שהאמן מחדש את הקומפוזיציות שלהן. יצירות אלו זוכות לטיפול בצבע החורג מן הבוהק המסורתי השולט בשיח המוכר לנו, שהוא נוסטלגיה המעירה את הזיכרון אך אינה משכימה את התודעה בצעקה.

הנושאים המוצגים כקולקציה איכותית הם, למעשה, ביטוי למצבי הרוח השלובים במלחמות הקיום, ואולם הם כולם בבחינת אמצעי התמודדות עם אתגרים מהיבטים שונים, כדברי האמן עצמו:

"בעבודות החדשות אספר על ההיבטים של הסבל שאני חווה, ובתוך כך ההיבט הקולקטיבי, כולל ביקורת עצמית ככל שניתן, כדי שלעשייה האמנותית שלי יהיה קשר הדוק לחברה שלי ולבעיותיה".

سيرة ذاتية فؤاد اغبارية

الثقافة

- من سنة ٢٠١٢ طالب اللقب الثاني MFA في الفنون الجميلة جامعة حيفا،
فرع الفنون الابداعية
٢٠٠٤-٢٠٠٠ قسم الفنون التشكيلية، اكااديمية بتسالثيل للفنون
والتصميم، القدس، للقب الاول BFA.

المعارض الجماعية

- ٢٠١٢ الزيت في الفن الفلسطيني، صالة عرض السرايا، خان الباشا،
الناصر، أمين المعرض: احمد كنعان
مخيم رسم رقم ٥، صالة العرض البلدية للفن المعاصر،
الرملة، أمين المعرض: دافيد فاكشتين
صالون الربيع للفن المعاصر، ميناء يافا
٢٠١١ صورة من الفن الفلسطيني، صالة العرض البلدية الطيرة، أمين المعرض
نائل قادري
خبز وورود كلية منشار للفنون، تل ابيب، أمين المعرض: داني بن سمحون
٢٠١٠ صالون يافا للفن الفلسطيني، ميناء يافا، أمين المعرض: احمد كنعان
من هنا ومن هناك، صالة العرض البلدية طمرة، أمين المعرض: احمد كنعان
خبز وورود كلية منشار للفنون، تل ابيب، أمين المعرض: داني بن سمحون
٢٠٠٩ عناق، صالة عرض جمعية يد للجميع، عرعة، أمين المعرض: فؤاد اغبارية

«اسود» صالة العرض للفنون بيت الكاتب، الناصرة، أمين المعرض: فريد
ابو شقره

- ٢٠٠٧ خبز وورود كلية منشار للفنون، تل ابيب، أمين المعرض: داني بن سمحون
لا تروا لا تخافوا، صالة عرض الفنون ام الفحم، أمينة المعرض: Moran Shof
٢٠٠٦ خبز وورود كلية منشار للفنون، تل ابيب، أمين المعرض: داني بن سمحون
متساوين ومتساوين اقل متحف الخط الفاصل، القدس،
أمين المعرض: رافي اتجار
٢٠٠٥ بدون عنوان، متحف تل ابيب للفنون، تل ابيب.
ايقاع، صالة عرض الفنون البلدية، طمرة، أمين المعرض: احمد كنعان
جروح وضمادات، صالة عرض الفنون ام الفحم، أمينة المعرض: افي جين
تجليات فنية، صالة عرض الفنون ام الفحم، ام الفحم.
قهوة سمراء، صالة عرض الفنون بيت الكرمة، حيفا.
أمينة المعرض: حانة كوپلر
مناظر: صالة عرض الفنون بيت الكرمة، حيفا. أمينة المعرض: حانة كوپلر
ارتيك ٧\متحف رمات غان للفنون، رمات غان.
٢٠٠٤ بدون عنوان، معرض خريجي الاكاديمية، قسم الفنون، القدس.
ساحة لعب، صالة عرض الفنون بيت الكرمة، حيفا.
٢٠٠٢ بدون عنوان، صالة عرض بتسالثيل تل ابيب، تل ابيب.
٢٠٠٠-١٩٩٨ معارض عديدة في مؤسسات ومراكز جماهيرية ومدارس.

الجوائز

- ٢٠١١ جائزة مفعال هبايس لاصدار كتالوج شخصي
٢٠٠٦ جائزة فنان معلم: وزارة المعارف
٢٠٠٤ شهادة امتياز وتفوق، اكااديمية بتسالثيل، القدس.
جائزة صندوق الثقافة امريكا-اسرائيل، مؤسسة
امريكا-اسرائيل، تل ابيب.

קורות חיים פואד אנבאריה

השכלה

החל מ-2012

MFA, תואר שני, החוג לאמנות יצירה,

אוניברסיטת חיפה, חיפה

2000-2004

BFA, תואר ראשון, המחלקה לאמנות, האקדמיה

לאמנות ולעיצוב בצלאל, ירושלים

תערוכות קבוצתיות

2012

הזית באמנות הפלסטינית, גלריה אלסראיא, ח'אן אלבאשא,

נצרת, אוצר: אחמד כנעאן

מחנה ציור מס 5, גלריה עירוני רמלה לאמנות עכשווית,

אוצר: דוד וקשטיין

סלון אביב לאמנות עכשווית, נמל יפו

2011

תמונה מהאמנות הפלסטינית, גלריית טירה, אוצר: נא'אל קאדרי

לחם ושושנים, מכללת מנשר לאמנות, תל אביב, אוצר: דני בן שמחון

2010

סלון יפו לאמנות פלסטינית, נמל יפו, אוצר: אחמד כנעאן

מכאן ומשם, הגלריה לאמנות טמרה, אוצר: אחמד כנעאן

לחם ושושנים, מכללת מנשר לאמנות, תל אביב, אוצר: דני בן שמחון

2009

חיבוק, הגלריה לאמנות יד לכולם, ערערה

שחור, הגלריה לאמנות בית הסופר, נצרת, אוצר: פריד אבו שקרה (קטלוג)

לחם ושושנים, מכללת מנשר לאמנות, תל אביב, אוצר: דני בן שמחון

2007

אל תראו אל תפחדו, הגלריה לאמנות אום אל פחם,

אוצרת: מורן שוב

2006

לחם ושושנים, מכללת מנשר לאמנות, תל אביב, אוצר: דני בן

שמחון שווים ושווים פחות, מוזיאון על התפר, ירושלים,

אוצר: רפי אתגר (קטלוג)

2005

קצב, הגלריה העירונית לאמנות טמרה, אוצר: אחמד כנעאן

פצעים וחבישות, הגלריה לאמנות אום אל פחם,

אוצרת: אפי גן (קטלוג)

קפה שחור, בית הגפן - מרכז תרבות ערבי יהודי, חיפה,

אוצרת: חנה קופלר

נופים, בית הגפן - מרכז תרבות ערבי יהודי, חיפה,

אוצרת: חנה קופלר

ארטיק 7, מוזיאון רמת גן לאמנות ישראלית, רמת גן

ללא כותרת, תערוכת בוגרי המחלקה לאמנות, האקדמיה

2004

לאמנות ולעיצוב בצלאל, ירושלים (קטלוג)

זירת משחק, הגלריה לאמנות בית הגפן, חיפה

2002

ללא כותרת, האקדמיה לאמנות ולעיצוב בצלאל, תל אביב

פרסים

2011

פרס מפעל הפיס

2006

פרס אמן מורה, משרד החינוך התרבות והספורט

2004

פרס הצטיינות עבור הישגים, המחלקה לאמנות, האקדמיה

לאמנות ולעיצוב בצלאל

פרס קרן התרבות אמריקה ישראל

أفق، ٢٠١١، زيت على قماش، ١٨٠ X ١٢٠ سم
אופק, 2011, שמן על בד, 120X180 ס"מ
Horizon, 2011, oil on canvas, 180x120 cm

بقايا من صبر اللجون، ٢٠١٠-٢٠١٢، زيت على قماش، ١٤٠ X ١٢٠ سم
שרידי צבר אל-לגיון, 2010-2012, שמן על בד, 120X140 ס"מ
Remains Armageddon, 2010-2012, oil on canvas, 140x120 cm

גدار صبار، ۲۰۱۰-۲۰۱۲، زيت على قماش، ۱۲۰X۱۸۰ سم
גדר צבר, 2010-2012, שמן על בד, 120X180 ס"מ
Sabra Fence, 2010-2012, oil on canvas, 180x120 cm

מנוظر ريفي، ٢٠١٢، زيت على قماش، ١٥٠X١٠٠ سم
נוף כפרי, 2012, שמן על בד, 100X150 ס"מ
Rural Landscape, 2012, oil on canvas, 150x100 cm

חבל גסיל, 2012, זית על קמח, 192x122 ס"מ
חבל כביסה, 2012, שמן על בד, 122x192 ס"מ
Clothes-line, 2012, oil on canvas, 192x122 cm

امام الحاجز (محسوم) ٢٠١٠، زيت على قماش، ٦٧X١٠٠ سم

مول המחסום, 2010, שמן על בד, 67X100 ס"מ

In Front of the Checkpoint, 2010, oil on canvas, 100x67 cm

لقاء وراء الجدار، ٢٠١٠، زيت على قماش، ٩٠X١٠٠ سم
מפגש מאחורי החומה, 2010, שמן על בד, 90X100 ס"מ
Meeting Behind the Wall, 2010, oil on canvas, 100x90 cm

◀ ما وراء الجدار، ٢٠١٠، زيت على قماش، ١٥٠X١٠٠ سم
מאחורי החומה, 2010, שמן על בד, 150X100 ס"מ
Behind the Wall, 2010, oil on canvas, 150x100 cm

מلمס الواح الصبر، ٢٠١١، زيت على قماش ، ٧٠X١٧٠ سم
מרקם לוחות צבר, 2011, שמן על בד, 70X170 ס"מ
Texture of Sabra Walls, 2011, oil on canvas, 170x70 cm

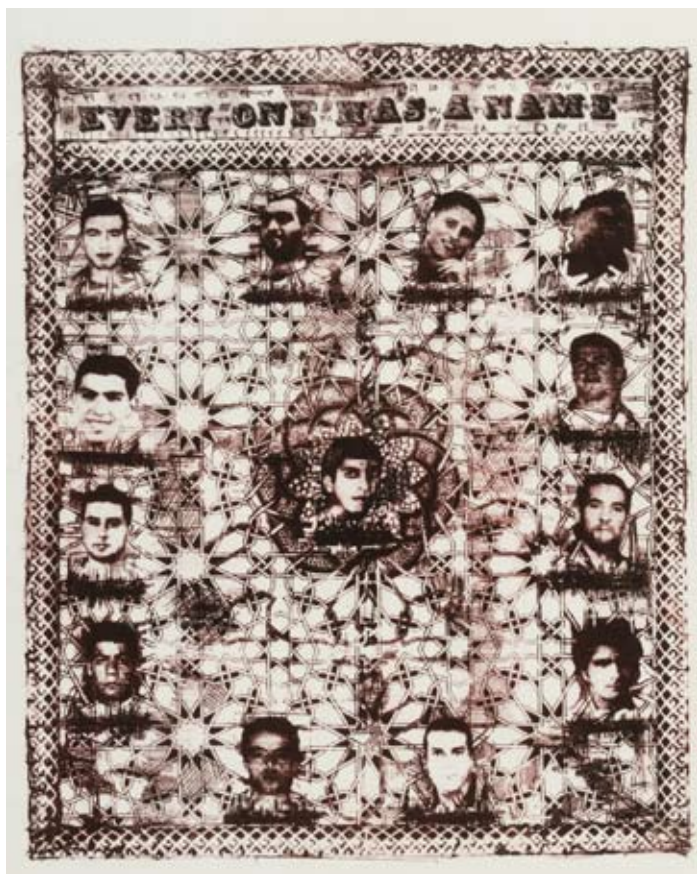

أسلاك عازلة، ٢٠١١، زيت على قماش، ١١٠ × ٦٥ سم
גדר תיל, 2011, שמן על בד, 110x65 ס"מ
Barbed Wire Fence, 2011, oil on canvas, 110x65 cm

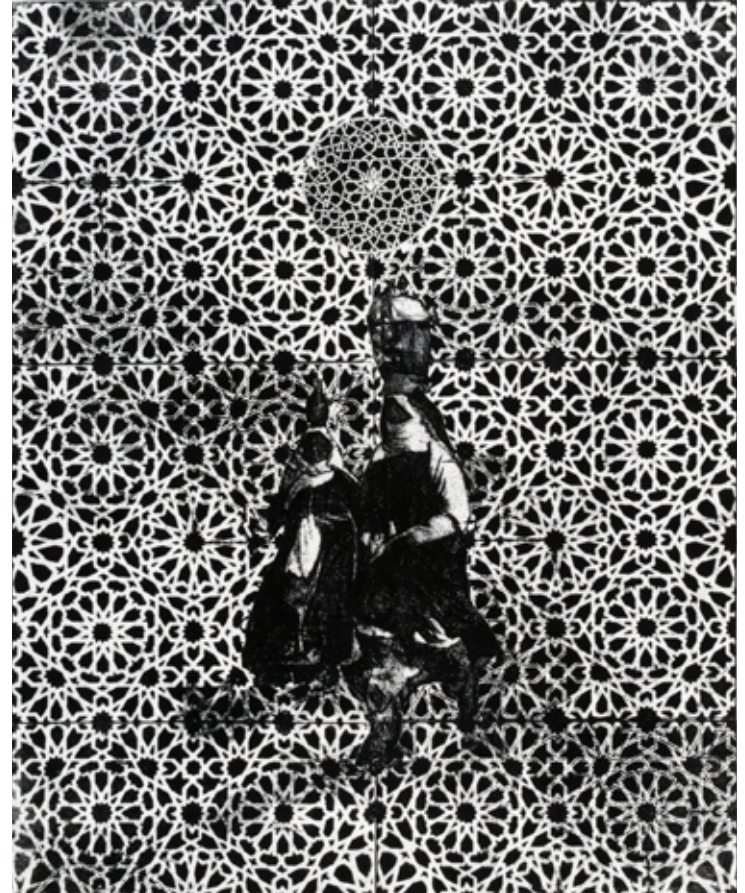
פוטוגיניא לوضع قائم, 2001, ليتوغرافيا, 22x38 سم
מצב פוטוגני קיים, 2001, ליתוגרפיה, 38x22 ס"מ
Current Photographic Status, 2001, lithography, 22x38 cm

הויה, 2002, ليتوغرافيا, 21x23.5 سم
זהות, 2002, ליתוגרפיה, 21x23.5 ס"מ
Identity, 2002, lithography, 21x23.5 cm

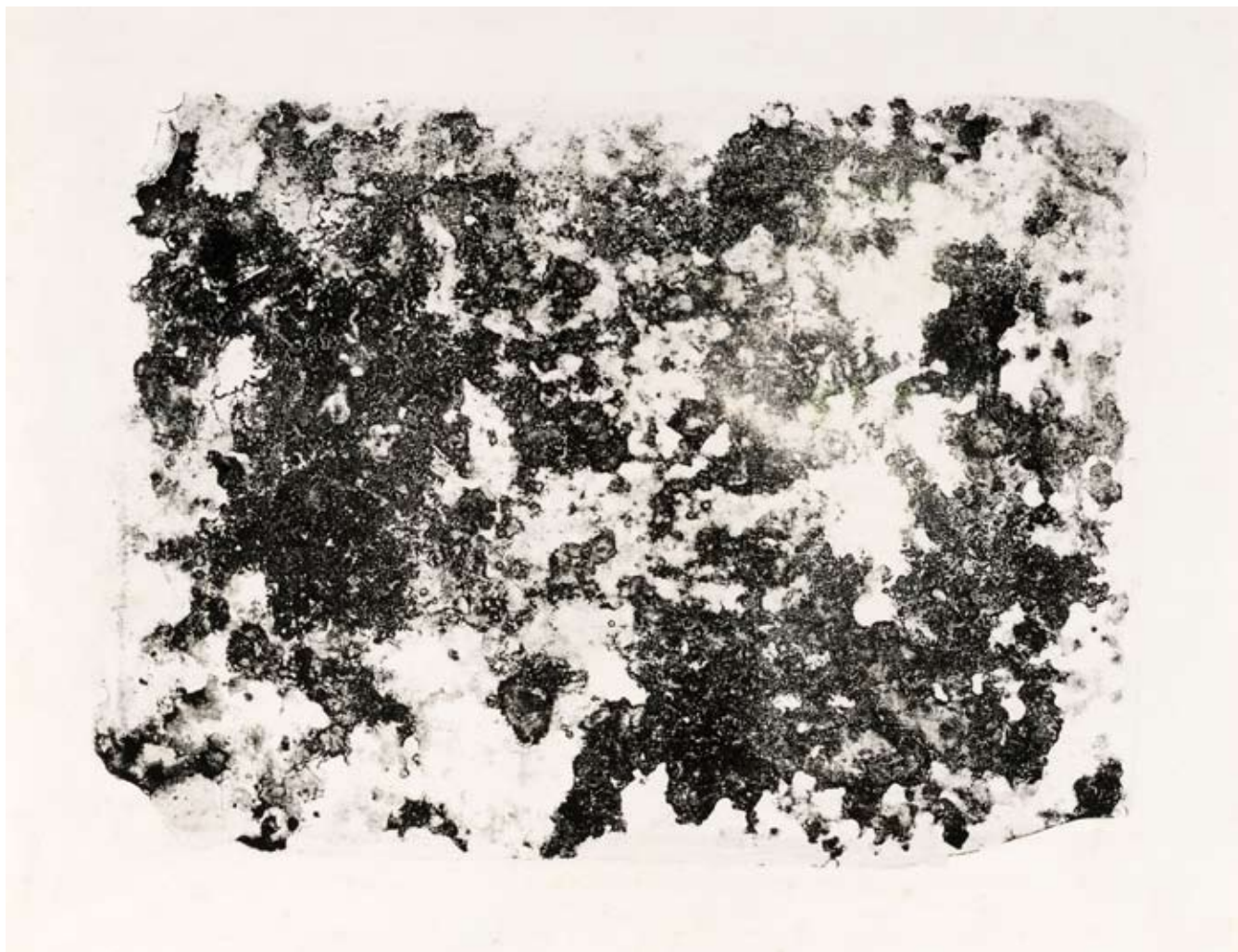

منع تجل, 2001, lithography, 24x37 cm
لיתוגرافيا 24x37 سم
عوضر, 2001, لیتوگرافیا, 37x24 ס"מ
Curfew, 2001, lithography, 24x37 cm

أرابسك, 2001, lithography, 40x33 cm
لיתוגرافيا, 40x33 سم
ערבסק, 2001, ליתוگرافיה, 40x33 ס"מ
Arabesque, 2001, lithography, 40x33 cm

תכנין ליתוגרפיה, 2002, ליתוגרפיה, 34x33 ס"מ
התהוות ליתוגרפיה, 2002, ליתוגרפיה, 34x33 ס"מ
Lithographic formation, 2002, lithography, 34x33 cm

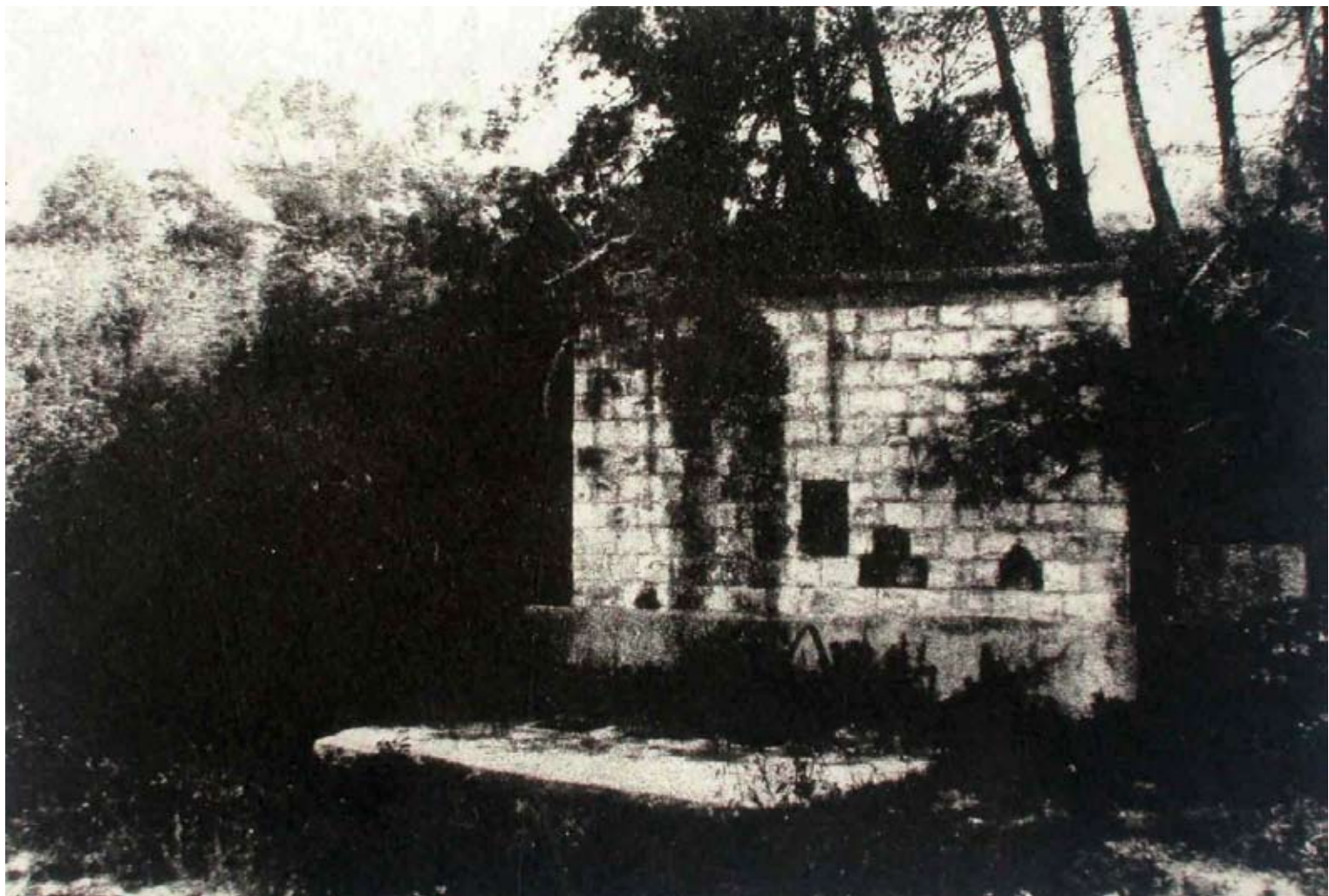
תכנין לוני, 2002, ליתוגרפיה, 43 X 33 סמ

התהוות צבעונית, 2002, ליתוגרפיה, 33X43 ס"מ

Color Formation, 2002, lithography, 34x33 cm

عين اللجون، ٢٠٠١، ليتוגرافيا، ٣٠x٢١ سم
מעין אל-לגיון, 2001, ליתוגרפיה, 30x21 ס"מ
Armageddon Spring, 2001 lithography, 30x21 cm

Fouad Agbaria

Curriculum Vita

Education

- From 2012 MFA, Master of Fine Arts, Art Creation Department, Haifa University, Haifa
- 2000-2004 BFA, Bachelor of Fine Arts, Art Department, Bezalel Academy of Art and Design, Jerusalem

Group Exhibitions

- 2012 Palestinian Olive Art, Alusraia Gallery, Khan Albasha, Nazareth, curator: Ahmad Canaan
Painting Camp No. 5, Ramla City Gallery of Contemporary Art, curator: David Wakstein
Spring Salon Contemporary Art, Jaffa Port
- 2011 Palestinian Art Picture, Tira Gallery, Curator: Na'el Qadri
Bread and Roses, Minshar College of Art, Tel Aviv, curator: Danny Ben Simhon
- 2010 Palestinian Art Salon Jaffa, Jaffa Port, curator: Ahmad Canaan
Here and there, Tamra Art Gallery, curator: Ahmad Canaan
Bread and Roses, Minshar College of Art, Tel Aviv, curator: Danny Ben Simhon
- 2009 Hug, 'Ar'ara Art Gallery
Black, Authors House Art Gallery, Nazareth, curator: Farid Abu Shakra (catalog)
Bread and Roses, Minshar College for Art, Tel Aviv, curator: Danny Ben Simhon

- 2007 Do not Look Do not Be Afraid, Umm el Fahem Art Gallery, curator: Moran Shoov
- 2006 Bread and Roses, Minshar College for Art, Tel Aviv, curator: Danny Ben Simhon
Equal and Less Equal, Museum On the Seam, Jerusalem, curator: Rafi Challenge (catalog)
- 2005 Rhythm, Municipal Art Gallery Tamra, curator: Ahmad Canaan
Wounds and Bandages, Umm el Fahem Art Gallery, curator: Efi Gan (catalog)
Black Coffee, Beit Hagefen – Arab Jewish Cultural Center, Haifa, curator: Hanna Kopler
Landscapes, Beit Hagefen – Arab Jewish Cultural Center, Haifa, curator: Hanna Kopler
Artik 7, Ramat Gan Museum of Israeli Art, Ramat Gan
- 2004 Untitled, Art Graduates Exhibition, Bezalel Academy of Art and Design, Jerusalem (catalog)
Game Scene, Beit Hagefen – Arab Jewish Cultural Center, Haifa
- 2002 Untitled: Bezalel Academy of Art and Design, Tel Aviv

Awards

- 2011 The Lottery Prize
- 2006 Master Teacher Award, Ministry of Education and Culture
- 2004 Excellence Award for achievement, Art Department, Bezalel Academy of Art and Design
America-Israel Cultural Foundation Prize

III. Two Faces in the Mirror

While following-up the art journey of Agbarieh, that spans over 12 years, I found a period that was predominantly empty, in which the artist conversed with himself and with the community that tries to balance the remains of creativity (without payment) and with a community that carries on its shoulders the challenges of seeking a living and a decent life. Fuad says in his answer to a question by Sabbar Magazine, in an interview with syndicate artist Danny Simhon “There isn’t a single organization in the Arab World today that can employ me as an artist or support me financially so that I can use my time for my work, that’s why I had to study art and fund my university education. During the four years I spent in Jerusalem, I tought at the Jawareesh neighborhood in Ramle, Al-Asawyeh in East Jerusalem and in Abu Goush. Bezalel Academy provided me with a university title, but I had to complete my education to acquire a formal academic certificate, but that wasn’t available to me due to financial reasons”.

These statements were not out-of-the-context presented by the artist and a youth art cadre, who in spite of possibilities of decline in circumstances never stopped addressing the fields of visual art and experiencing theater, cinema, film direction, music and singing. This determination calls for stubborn and courageous optimism, relative to the previous generation, whose only concern was survival and some guarantee of

food as a defeated minority presiding under the policy of inducing ignorance, practiced by the occupation; all these practices did not prevent them from creating a creative and unique generation.

When his colleague Said Abu Shaqra, manager of the Gallery Um Al-Fahem asked me to be the curator of Fuad’s exhibition, we conducted a set of preliminary meetings in which I viewed the works of the artist up until today, demonstrating the great effort invested and the variety in the methods and subjects of presentation addressed by the artist. One of the works of the artist drew my attention: a large “portrait” on canvas using acrylic colors, later covered with oil colors; there are also the paintings of cactus and walls of old houses that are reformulated by the artist using chromatic processors beyond the predominant and traditional glamour, known to us as “nostalgia” that tickles imagination but does not cry out to the conscience.

The presented topics might be a qualitative combination to express a state of intermingling duality in the conflict of life; however, they are all a tool to face challenges from different aspects: “In my new works I will chronicle the dimensions of my suffering, including the social dimension, with a self-analysis as much as possible, so that my art work has a cordial connection to my society and its problems”.

where the artist attempts to put forward inherited cultural symbols in abysses of doctrines and a taste that shall be far away from him and his imagination to the duality of ugliness and beauty.

The Egyptian critic Mohsen Mohammad Atyeh refers, in "Art and the World of Symbols", to the critic Gilford in psychology and the mysteries of the creativity phenomenon in art, saying "It is the ability to analyze and write, tending to dismantling the components of a list with action, and transforming them into simpler units that can be reorganized; it also means organization in a new way to the available engines in reality and imagination, identified by the theorists of the "Gestalt" Theory - this work should bring about balance and reduce the quantity of accompanying stress in the creative process".

II. Attitude Development and Restoration of what Remains from the Past

Igbarieh says in viewing of his works within written interpretations "In my last works, there is a return to a paradigm shift that includes care in choosing raw and drawing materials in a somewhat realistic method...modern works circulate about the place and its dimensions, a personal attempt to revoke the place and include it in the present using inspirations that still exist in that place", which corresponds with shy attempts and ideas presented in the

landscape of some paintings in the form of motifs related to his childhood in Musmus village, including the cactus paths, dilapidated walls, ancient houses and herds of cattle, such that all are reformulated in a new structure and design, which is what we call in German "Gestalt"; all of this is within an aware approach of the dismantling and installation process. Critic Nathan Nobler refers, in his book Dialogue of the Vision, to a statement meaning "The artist that believes in developing a dialogue while seeking perfection in his work is actually conversing with himself; however, this doesn't change the truth that dialogue truly emerges between two effective partners. The production of art is a dynamic process, where the artist works and later responds to the result of his work while moving on to the subsequent step in a succession that leads eventually to a finished work".

Formative construction is accompanied with chromatic formulation, where dark colours used in paintings of saints during the thirteen century portraits were excluded, to be replaced by the warm and optimistic yellow, and returning to filling the gaps with high density dots and calorimetric spreads in the process of developing common masses and space. The presence of the spirit of Van Gogh, whose paintings manifested the French countryside of Arles, is evident in these paintings of Fuad and another presence of post-impressionist amateurs, whose creativity paved the roads to the future generations.

years at the Bezalel Academy of Fine Arts, in which he enrolled in 2000 and studied there until 2004.

We are aware during the viewing of the works, inspired mostly by rural ambience, of the love that connects our artist to his environment, suggesting that we stand in front of sceneries, in which the odor of thyme, cumin and spices never departed from this valley since forever. Evoking the place in Fuad's work induced me to evoke the times of military rule in the 50s and the 60s of the previous century, when the permit system was imposed, entailing obstruction of developmental methods in Wadi 'Ara villages and other Arab areas in the country.

During the visual and audio dialogue with the paintings, conversations between Fuad and his father and grandfather crossed my mind, in addition to drafts written by the artist about himself and his village Musmus with the late poet Rashed Hussein, who used to commute via the permit system daily to his work place in Tel Aviv, where he worked as an editor in an Arabic magazine. That was Café "Kassit", where we used to enjoy the company of Mahmoud, Samih, Salem and Yousef Hamdan, in addition to progressive Jewish writers, poets and artists, who had a big role in the refinement of our national and humanitarian culture.

This was before travelling to Germany to study art in the

city of Dresden; during those years military rule ceased to exist gradually. The words of the late poet Rashed Hussein and the paintings of Fuad Agbarieh, Walid Abu Shaqra and other intellectuals manifest a humanitarian perseverance to challenge and battle ignorance for a better future for the citizens of Wadi 'Ara, Jalil and Negev and the survival of the Arab minority in the country.

Transitions in the Artistic Biography

Viewing art works produced in a relatively short period of time - spanning between the years 2000 and 2012 - leads us to distinguish three basic phases in Fuad's art journey:

I- The Study Period

The young artist attempts to "dismantle and install" or what he calls "trashing and cleaning", as is the case in his childhood when he used to dismantle the train into small pieces in order to reconstruct it anew: "To wipe out the ugly face and point out the contradiction between ugliness and beauty, between dark black and bright white in a dialectical process, that is consequently the attempt that a youth aspires for when he enters the world of the Bezalel Art Academy, established in Jerusalem at the beginnings of the previous century by Boris Shatz from Europe; this is

The Place has Two Faces

Abed Abdi

Over the north eastern hill, overseeing the main entrance that is crowded with traffic cutting through residential and commercial buildings, there lies the new residential neighborhood on Mount "Kahawesh": new housing units, some still under construction. In this new neighborhood resides, from a short period of time, the artist Fuad Igbarieh and his small family, in his modern house that is on the first floor. His humble-sized studio reflects the chaos of "mass", mainly distributed paintings in the space of the "studio" as I choose to name it, while our colleagues in Jordan choose to call it "professional space". The displayed paintings inevitably leave you visually aghast and focusing on their content, including theme and space scenery, such as that hill overseeing the entrance of 'Ara valley to the west and its villages, including: Musmus, Ein Ibrahim, Msharfe and Sahel

Al-Rawha, forming an intrinsic link to Um Al-Fahem, which obtained this name in the late 70s of the previous century.

Example: Musmus

When viewing works painted on sparse canvas in the space of the place – the studio – drawing the viewer to themes addressed by Agbarieh, inspired by the spirit of his village Musmus, where he was born and became inspired by the world of his childhood in the cactus hedges, old houses, scent of thyme, character of grandfather and grandmother, herds of cows and sheep in harvest seasons and olive groves (Fuad Agbarieh, biography). These topics and other serious diligence in remodeling ornamentation, exercises with coal and lead and lithographic printing come from his student

Elsabar Association

The Um Al-Fahem Art Gallery

Gallery Director: Said Abu Shaqra

Fuad Agbarieh

Visual Memory

Exhibition

Curator: Abed Abdi

Producing and coordinating: Irit Carmon Popper

Framing: Sai'd Sidawi, 'Ara

Gallery hanging: Ahmad Muhammad Mahajnah

Catalogue

Text: Abed Abdi

Photography: Yigal Pardo

Design: Tawfik Gazal - Orientation, Jerusalem

English language editing: Isaac Komem

Arabic editing: Tarek Abu Rajab

Production: Orientation LTD, Jerusalem

The measurements are in centimeters, width x height

With the support of The Ministry of Sports and Culture, Mifal HaPayis

© 2012; All rights are reserved by the photographers,
Elsabar Association, Um Al-Fahem Art Gallery

Fouad Agbaria

Visual Memory

Visual Memory

Fouad Agbaria

גלריה
مساحة العرض للفنون أم الفحم
הגלריה לאמנות אום אל-פחם
Umm el-Fahem Art Gallery
جمعية الصيار عמותت ايلسبار (عيزر)